

SLOVENSKI NAROD

skaja vsak dan po polno, izvzemati nedelje in praznike. — Inserati: do 30 pett i 2 D, do 100 vrst D 50 p, večji inserati pett vrsta 4 D; notices, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek poseben. — "Slovenski Narod" velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravnštvo: Knafleva ulica štev. 5, prilidje. — Telefon štev. 304.

Uredništvo: Knafleva ulica štev. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Kongresi političnih strank

Ta in prihodnji mesec se vrše v Beogradu kongresi naših poglavitih strank. V nedeljo je zboroval kongres Samostojne demokratske stranke, to nedeljo se vrši kongres Davidovićeve, drugi mesec pa zbor radikalne stranke. V kratkem še sledi kongres ostalih strank, in dobimo na ta način točen pregled nad programi in bodočimi smernicami naših vodilnih politikov.

Zdi se, da je naše stranke življenje prispele na krizišče, na katerem se mora odločiti za popolnoma nove metode. Poglejmo, kako se je doslej razvijalo to strankarsko življenje!

Tako po ujedinjenju so se pojavile dve struje. Ena, ki je zagovarjala velike strankarske tvorbe, namenjena vse državi in raztezače se preko celokupnega državnega ozemlja, tako za Srbe kakor Hrvate in Slovence. To so bile unitaristične stranke. Njim na čelu Narodna radikalna stranka. Ena izmed teh se je postavila na izrazito nacionalno stališče, te je bila stranka, ki jo je vodil Svetozar Pribičević in ki je v pogledu socijalnih in kulturnih vprašanj zagovarjala radikalne reforme in zaščito malega človeka in v korist splošnega socijalnega in gospodarskega napredka v državi. Tej skupini politikov, ki se je zbirala okoli Pribičevića, je ideal enota jugoslovenska država z eno nacijo ter vsestranskim napredkom na vseh poljih socijalnosti, gospodarstva in kulturne. Poleg te stranke s unitarističnim programom so se pojavile še druge stranke z enakim programom za vse državno ozemlje, ki pa so temeljile deloma na komunističnih socijalnih zabolah, deloma na zemljoradniški ideologiji. Razven prve stranke so poslednje radi taktičnih pogrešk svojih voditeljev kmalu likvidirale. Razen tega pa smo imeli še plemensko orientirane stranke. Nekatere od teh iz principijelnih razlogov, ker so črpale inoč iz plemenskega šovinizma ter razvijale radi tega plemenske programe. Tu imamo Radičeve stranko, SLS, Spahovo versko organizacijo itd.

Borba teh strank med sabo je bila v prejšnjih letih silno žuta in ostra. Programe so zabrisali, voditelji so zagovarjali vsa mogoča politična protislovja.

Tako smo prijadrali v sedanje dobo, ki jo lahko označujemo kot dobo strankarskih absolutizmov in samovoli. Kar danes delajo neke naše stranke, ni drugo nego ena sama samovolja, nedoločnost in hipokrizija, to je neodkritost in varanje javnosti. Politik sme delati, kar hocet! Glavno je, da pridobi va kroglike, da razpolaga z znatnim številom poslanec. To število in njegova osebna demagoška sposobnost opravljaju baje vse negove nezmesnosti, vetrnjaštvo, vsako njegovo nemoralno!

V politiki je baje vse dovoljeno! In če je vse dovoljeno, potem znači to toliko, kakor da ne velja noben program, da so ideali prazen nič in da se mora vse javnost podvreči osebnemu diktatu partijskega voditelja. Takšen evangelij oznanjajo ti politiki.

Razume se, da je to nemoralna, politična nemoralna prve vrste. Naša javnost že izgublja radi tega vero in poštost v politiku, vsako zaupanje v programe. In iz tega nezaupanja sledi nezaupanje naprom visokim idealom naše državne in nacionalne misli, sledi danes precej razširjeni politični defetism!

Mesto programatične političnega dela za okrepitev državnega in nacionalnega edinstva, mesto sistematičnega gospodarskega in socijalnega dela, vidimo brezidno borbo za razdelitev oblasti. Takšna je sedanja politična situacija v naši državi. Danes govore oligarhi o republikni in federalizmu, jutri o monarhizmu in unitarizmu, danes o zemljoradniški stanovski stranki, jutri o centralistični tvorbi. Danes je državno edinstvo vse, jutri plemenski sporazum.

Ta sedanja, kakor upamo, prehodna doba mora čimprej prenehati. Nadočnemsti naj jo doba odkritostnega idealizma v politiki, doba premočnih programov, doba smiselnega državnega dela. Kongresi strank so tu: na njih naj razčisto temeljno vprašanje odkritostnosti in karakternosti v politiki, vprašanje moralne doslednosti, vprašanje poštenega razmerja do javnosti in do volilcev, ki so vredni kaj drugega, kar pa brezrčno demagogijo.

V tem smislu si želimo kongresov naših političnih strank in bi radi videli, da zapustimo to prehodno dobo ter da vstopimo v krog modernih držav, v kolo prosvitljenih narodov, kjer ni že vsak politik, kdor se razume na demagogijo.

Narodna skupščina

Dr. Lukinić se ne izroči sodišču. — Plenarna seja skupščine. — Prošnja ravnatelja M. Hubada.

— Beograd, 10. decembra. (Izv. ob 12.) Parlamentarna komisija, ki je razpravljala o predlogu glede obtožbe bivšega pravosodnega ministra dr. Eda Lukinića radi afere Thurn-Taxis je danes sestavila svoje poročilo, za katere je vladalo v političnih krogih največje zanimanje. Odbor je v poročilu soglasno sklenil, da se na post dr. Eda Lukinić ne izroči sodišču, ker ni za kazensko-pravne razloga v smislu zakona o ministarski odgovornosti. Poročilo večine navaja v motivaciji, da bi bil moral dr. Edi Lukinić biti malo bolj oprezen in oportunitete. Sam. dem. posl. dr. Svitislav Popović je podal oddvojeno mišljenje z ozirom na motivacijsko poročilo večine, oddvojeno poročilo so podali tudi radiceviči, davidočevci in klerikalci. Vsa ta mišljenja se načeloma izjavljajo, da ni mogoče posl. dr. Lukinić izročiti sodišču, zahteva pa.

Afera dr. Leontić-Pribičević

Dr. Leontić poziva Pribičevića na dvojboj. — Pismo Svetozarja Pribičevića. — Afera častno rešena.

— Beograd, 10. decembra. (Izv.) Danes je izbranji jutranji list zelo obširno poročajo o častni aferi predsednika direktorja "Orjuna" dr. Leontića in in voditelja SDS Svetozara Pribičevića. Kakor poročajo beogradski listi, je dr. Leontić pozval Svetozara Pribičevića, da mu dă vitezko zadelenje zaradi žaljive izjave v njegovem nejdelskem govoru, češ da vodstvo Orjuna zlorablja to organizacijo za svoje osebne cilje. Dr. Leontić je imenoval za svoja sekundanta dr. Grgo Angeljanovića in zmagovita odvetnika dr. Šašo Stuhloherja. Beogradski listi dalje omenjajo, da je g. Svetozar Pribičević imenoval za svoja zastopnika dr. Srdjana Budisavljevića in dr. Eda Lukinića. Danes ob 10. dopoldne naj bi se sestali občestanski zastopniki v hotelu "Srpska kralja".

— Zagreb, 10. decembra. (Izv.) Vaš dopisnik je informiral, da se dr. Srdjan Budisavljević nahaja v Zagrebu in da mu ničesar znanega o kaki misiji v prilog g. Pribičeviću. Beogradska "Reče", zagrebška "Riječ", dalje "Politika" in "Svremena" naglašajo, da Pribičević odstavka o kači stranki, da se v enem delu vodstvo Orjuna poskuša uporabiti to organizacijo za ustanovitev neke nove politične stranke, kakor so bile svoječasno demokratske težko organizacije zlorabljezne za ustanovitev zemljoradniške stranke na Hrvatskem in v Slavoniji. — Vodstvo SDS — tako je dejal Svetozar Pribičević — pazljivo spremlja razvoj teh dogodkov ter prosi, da se njemu prepusti definitivna rešitev tega vprašanja.

— Beograd, 10. dec. (Izv. ob 12) Svetozar Pribičević je enaslovil z ozirom na poziv dr. Ljube Leontića na negovega sekundanta dr. Grga Angeljanovića tole pismo:

Kongres Davidovićeve demokratske stranke

— Beograd, 10. decembra. (Izv.) Kongres Davidovićeve demokratske stranke je sklican za nedeljo 13. t. m. Vse priprave za kongres so končane ter sestavljani dnevni red kongresa. Kongres je politično važen, ker pride na njem do definitivne rešitev vprašanja o fuziji demokratske in muslimanske stranke. Dnevnim red kongresa, ki se vrši v veliki dvorani Koja srpskih seistar, je ta-le: 1.) Splošna politična situacija (poročila Ljuba Davidović in dr. Ribar. 2.) Samouprava in dekoncentracija osrednje uprave (poročajo dr. Voja Marinović in dr. Ilija Sumenković in Ilija Vlajic). 3.) Gospodarska politika na kmetih in zemljoradniški kredit (poročilo Kosta Timotijević). 4.) Zadržništvo (dr. Miloš Radović). 5.) Agrarna reforma in kolonizacija (posebni poročevalci za Vojvodino, Hrvatsko in Slavonijo, Dalmacijo, za Bosno in Hercegovino in za Južno Srbijo). 6.) Finance in davčna reforma (poročilo dr. Kosta Kumandu in Samojo).

in kjer treba za politiko poleg sposobnosti, delavnosti in pridnosti še vestnosti in doslednega, neizprosnega idealizma!

To bodi pomen in naloga naših političnih kongresov!

obet držav. Danes je bil spor med jugoslovensko-romunsko delegacijo in komisijo povravnim. Komisija je sklenila, da se jugoslovenski in romunski načrt vzameta kot temelj za nadaljnjo razpravo o ureditvi prometne službe v Zelenih Vratih.

RAZSODBA V MONAKOVSKIM PROCESU

— Monako, 9. decembra. Danes dopoldne je bila proglašena sodba v velikem ved tednov trajajočem procesu glede nemške fronte oziroma "sunca z bodalom" (o katerem je "Sloveni obširno poročal"). Proglasitev te sodbe je vse vredno prizavala z največjo napetostjo. Kakor znamo, je odgovorni urednik socijalno demokratičnega glasila "Münchener Poste" obdelal izdajatelja "Süddeutsche Monatshefte", radi njegovih člankov o sunku z bodalom, falsifikacije zgodovine. Proses je trajal pet tednov. Izdajatelj omjenjene revije je tožil Gruberja radi obrekovanja odnošenja žaljenja časti. Sodišče je Gruberja obsoalo na 3000 mark denarne kazni in v slučaju neiztekljivosti na 30 dni ječe ter v povračilu vseh pravnih stroškov. Urednik Gruber je prijavil proti razsodbi priziv.

BRUSILOV IZGNAN IZ MOSKVE

— Moskva, 9. decembra. General Brusilov je izgnan za dobro trih mesecov iz Moskve za kazen, ker ni prisostvovao pogrebu komisarja za narodno obrambo Frunzeja. Sovjetske oblasti smatrajo Brusilovo nenavzočnost kot nenaklonjenost svjetjetskemu režimu.

KONFLIKT TURČIJE Z DRUŠTVOM NARODOV

— Beograd, 10. decembra. (Izv.) Iz Zeneve javljajo: Turška delegacija je odkilonila odlok sveta Društva narodov, s katerim se odobrava sodba haškega mednarodnega razsodista v zadevi Mosul. Turška delegacija, o kateri se pričakovala, da demonstrativno zapusti Zenevo, je dobila sedaj iz Angore novadolja, da sicer ne prisostvuje več sejam sveta Društva narodov v znaku protesta, toda mora ostati še nadalje v Zenevi. Kemal pa je sklical novo sejno ministrskega sveta povodom odloka Društva narodov. Ministrski svet v Angori je sklenil, da turška ne prizna odloka Društva narodov.

DR. LUTHER SESTAVI NOVO VLADO

— Berlin, 10. decembra. Državni predsednik Hindenburg pozove nočoj odstopivemu državnemu kancelarju dr. Lutheru se stavno nove vlade. Mandat načaja dr. Lutheru, da sestavi širšo koalicjsko vlado po parlamentarnem principu. Vladinska koalicija naj bi obsegala socialistične demokrate in nemško ljudske stranke. Vodstvo socijalno-demokratične stranke je na svoji sejmi prestavljalo razstavljanje vseh državnih provokacij različnih elementov. Povodom tega "noram" izrazilo svoje začudenje, ker vaš mandant ni doslej našel nobenega nit izmed neprijateljev našega naroda niti od analognih elementov doma, med katerimi ih je dosti, ki se grdili in kletvali organizacijo, da bi od njih zahteval razstavljanje v tem pokazal svoje junastro. Protivno razpoloženju ogromne večine člavor organizacije, ki ji je predsednik, člavor, ki so člani naše stranke ali žijo simpatizirajo, smatrava vaš mandant za patriotično, da izvole spor z meni in živi v zmoti. Da inam čas in voljo baviti se s častnimi zoperi.

Kar se tiče mojih izjav na kongresu SDS moram naglašati, da vstraliam pri njih in da nimam razloga niti povoda jih spreminjati ali pojasnjevati. Vsekakor kdor se želi žaljenega, svobodno mu iskat zadevanja pri sodišču.

Koncem svojega pisma pristavlja g. Svetozar Pribičević, da ne sprejemata v dvojboj, ker ne vitalni interesi narodov skupajo resiti potom razsoditev in smatra način vitežkega zadevanja kot strašnega anahronizma. Nikakor ne more dočiniti svojih mandatorjev za rešitev spora potom vitežkega kodeksa.

Danes opoldne je g. Grga Angeljanović, zastopnik dr. Leontića izjavil novinarjem, da je pričakoval za 13. sestanek zastopnikov. Med tem je prejel pismo g. Svetozarja Pribičevića in smatra, da "e afera za dr. Leontića s tem pismom častno rešena".

Kocjan iz Zagreba. 7.) Prosvetna politika (posl. Agatonović) in 8.) Poročilo o delovanju stranke, voitje glavnega odobra in razna aktualna vprašanja. Tu pride v razpravo vprašanje razmerja stranke do J. M. O.

NASLEDNIK POSLANCA LJUBE NEŠIĆA

— Beograd, 10. decembra. (Izv.) Ker je radikalni poslanec Ljuba Nešić ponovno imenovan za našega poslanca v Pragi, kamor je že odpotoval, je določen za njegovega naslednika v narodni skupščini Stojan Umčević iz Bos. Novega. Narodni poslanec pripada samostojno demokratski stranki in bo vstopil v parlamentarni klub samostojnih demokratov. Pri zadnjih skupščinskih volitvah je namreč Ljuba Nešić bil nosilec liste Narodnega bloka v banušku volilnem okrožju.

UREDITEV PROMETA V ŽELEZNH VRTAH

— Bratislava, 9. decembra. (Izv.) V donovski komisi je včeraj pričela splošna razprava o ureditvi prometa odnosno prometne službe v Zelenih Vratih (Džerdap). Razvila se je razprava o jugoslovenskem in romunskem načrtu glede prometne službe. Večina članov komisije je bila nasproti jugoslovensko-romunskemu načrtu, češ da načrt ne odgovara statutom donavskemu komisiju. Romunski in jugoslovenski deleži so nato izrazili korisnosti svoje začudevine, ker načrt vsebuje sovražumno službo

ITALIJANSKI PARNIK POGOREL

— Rim, 9. decembra. d. Agencija Volta objavlja z ozirom na avstrijska pogajanja v Zenevi polarudno noto, v kateri se ugotavlja Italijanska zadovoljnost glede avstrijske gospodarske samostojnosti. Zenevski skleni dokazuje, da si bliža Avstriji.



nancijski konsolidaciji in avtomobilji in da življenska sposobnost Avstrije ni samo prideljanje tehnikov. Italijanska politika je dosegla pri tem dva uspeha in sicer: zastopal je vedno stalšč, da more Avstrija obstojati samostojno in da so bile sprejeti kot edino možne vse smernice, ki jih je v tem ozirom zasledovala Italija.

ŠAHOVSKI TURNIR V MOSKVY

Bogoliubov prvi, Lasker drugi. — Moskva, 9. dec. Danes je bilo končano 21. kolo. Marshall je dobil proti Bogoliubcu, Spielmann proti Rubinsteinu, Grünfeld proti Saemischu, Verlinsky proti Hoimirskemu, Yates proti Zubarevu. Rezultati so partije: Reti - Torre, Lasker : Gotheil in Romanovski : Bogoliubov 15%, dr. Lasker 14, Capablanca 13%, Marshall 12%, Torre in Tartakover 12, Romanovski 12, Reti 11 in Tarrasov 10%; Grünfeld 10 itd.

Borzna poročila

Ljubljanska borza.

Smrekove deske I., II., III. 25, 30, 35, 50 mm, dolge 4 m, media 22–23 fr. vagon meja 500, —, —, bordonalni subi glava od 10.11–16.17, 6–14 m fr. vagon n. pr. s vag. 300, 305, 300.

Pšenica 76 kg fr.

Pismo iz Prague.

Sestava nove vlade. — Begovićev «Čovjek božji».

9. decembra,

Sestava nove vlade je pot povrzoča mnogo večje težkoče kakor v vseh prejšnjih sličajih. Ze četrti teden minerva, odkar se je pričelo pogajanje med strankami, toda želeni rezultat, naznani novega ministarstva, se odklanja od dneva do dneva. Ze ta okolnost kaže dovolj, kako je situacija težavna, kar so se s trudom odstranjuje nakopče ne ovire. Najprvo se je lotil nekaj malog sestavljanja kabineta ministarski predsednik Švehla, ki je pričel delovali na bazi prejšnje koalicije, razširjene na obrinški stranki. Zrazen je postavil načelo izprenembe dosedanja Števila ministarstv s 17 na 15, odpravita se ministarstvo za prehrano in unifikacijo, resorti pa naj ne bi ostali v roki zastopnikov teh strank, marveč da bi se porazdelili med posamčnimi strankami, da bi nova vlada ne bila čisto parlamentarna, amočka mešana, s čemer hča doseći, da bi štiri najvažnejše ministarstva, to je finančno, notranje, justično in ministarstvo s polno močjo za Slovaško, sta izven vseh strankarskih sporov in bi bila zasedena po strokovnjakih. Vsa ta načela so bila v naši politični javnosti priznana za prava in sprejeta simpatično.

V tem smislu se je predsednik Švehla razgovarjal s strankami in v zadnjih dneh preteklega meseča je že imel sestavo kabinetu pripravljeno, ali v poslednjem trenutku je nastopil klerikalni klub z zahtovo, da bi se mu namesto dveh določili trije portfelji, in med temi ministarstvo za šolstvo in za narodno prosveto. Sicer je odnehal gledo portfelje, ali kot conditio sine qua non je postavil, da ministarstvo za šolstvo ne sme biti socialistično. To je tvorilo kamen spodnjanja, kajti socialistične stranke so to zahtevo zavrgle in Švehlova posvetovanja so bila razbita. Ministarski predsednik Švehla je referiral predsedniku Masaryku o neuspehu svojega poslanstva, ga prosil, da naj ga reši te na loge in hkrati je privorocil za sestavo vlade ministra mons. Šrameka.

Ministru Šrameku je bila 1. t. m. po predstavu Masaryku poverjena sestava kabineta, toda tudi njemu, kakor se je vedelo v političnih krogih že naprej, to ni uspelo in že druge dan je vrnil svoj mandat. Sestava vlade pod njegovim predsedstvom je bila izključena, ker so vse stranke zahtevala javstva, kar se tiči kulturno-političnega programa nove vlade, katerega pa ni mogel dati, ker bi bil prišel tako v navskrije s programom svoje lastne strane. Največje težave so bile s strani čeških socialistov, ki so naglašali, da mora biti ena glavnih nalog nove vlade ločitev cerkve od države in šole in se niso dali zavrnati niti na Šramekovi donubdi ministarska za šolstvo min. Štibernemu.

Po tem Šramekovem neuspehu so na stale vesti, da se sestavi povsem pravilna vlada, kateri bi načeloval bivši ministarski predsednik Černy, ali otridele se niso. Sestava nove vlade je bila zopet poverjena min. predsedniku Švehli, kateri je že določil ministre, realizacijo kabineta pa ovira še spor radi železniškega ministarstva. To je bilo ponudeno soc. demokratu (Bechynu), toda češki socialisti so se upirali temu, da bi prišlo v roke soc. demokratov očitno iz straha, da bi soc. demokratie ne spravili železničarjev v svoje vrste, ker je bilo železniško nameščenstvo in uradništvo doslej češkosocialistična domena. Pričakuje se, da se spor poravnava s tem, da si Bechyno zamenja mesto s klerikom dr. Noskejem, ki se mu pri-

delljo pošte, ni pa izključeno, da bodo tudi čsl. socialisti protestirali, ker imajo tudi med poštini nastavljeni silno pozicijo.

(Nova vlada je med tem že sestavljena, o čemer poročamo na drugem mestu. Ur.)

Zanimivo je bilo slediti kritiki v praslih dnevnikih o premijerji Begovićevem «Čovjeka božjega». Nekateri so delo kralomsko odklonili, drugi so se držali separirano in nekateri so trdili, da je uspeh v gledališču, silno ploskanje in klicanje avtorja prispisovati le navzočnosti Številih Jugoslovenov pri predstavi. Treba priznati, da delo ni brez slabih strani, gotovo pa je tudi, da je to dobra gledališka igra, pri kateri si je stekel zasluge zlasti režiser E. Nadvornik. Občinstvo je šlo preko kritike in igra je doživelala že osem reprise. Občinstvo jo sprejema vedno z zanimanjem in ploska koncem igre z navdušenjem, kar je v praslih gledališčih prava redkost. Pripravljajo se še štiri reprize «Čovjeka božjega». — J. K. S.

— Praga, 10. dec. (CTK) Prezident republike je na bivšega ministarskega predsednika dr. Švehla naslovil dve lastnoročni pismi. Prvo, s katerim se razrešuje sedanja vlada svoje dolžnosti, in drugo, s katerim se imenuje nova vlada. Nova vlada je sestavljena tako-le:

1. dr. Antonij Švehla (agr. ministarsko predsedstvo;

2. dr. Beneš (nar. soc.) zunanje zadeve;

3. dr. Nosek (kler.) notranje zadeve;

4. dr. Srđinko (agr.) prosveta;

5. dr. Viškovsky (agr.) pravosodje;

6. ing. Dvočaček (nar. dem.) trgovina;

7. Bechyne (soc. dem.) promet;

8. Mičoch (obrt. stranka) javna dela;

9. dr. Hodža (agr.) poljedelstvo;

10. dr. Štibrny (nar. soc.) narodna obrana;

11. dr. Hinter (soc. dem.) socijalna politika in likvidacija ministarstva za izmenjanje zakonov;

12. mser. Šramek (kler.) pošta in brzojav;

13. Tučny (nar. soc.) narodno zdravje;

14. dr. Engliš (strokovnjak) finance;

15. dr. Kallay (bivši župan Bratislavsko) minister za Slovaško;

16. dr. Dolanski (kler.) izvede likvidacijo ministarstva za prehrano.

Politične vesti

= Prawilna sodba o klerikalcih. Beogradski »Pokret« razmotriva vprašanje revizije ustave in prijava do začljučka, da danes pravzaprav zahteva revizijo ustave samo še dve stranki, in sicer »Hrvatski federalistični Savez« in slovenska klerikalna stranka. Govorec o teh dveh strankah izreka »Pokret« o SLS to-le sodbo: »SLS zelo ostro manifestuje svojo nezadovoljstvo s sedanjo ustawo, toda ni jasno, kje li njenemu nezadovoljstvu kriva baš samo ustava, ali so krive neugodne razmere, ki so Koroščeve stranke obdile na opozicijo. Bili so namreč časi, ko ta stranka ni zavzemala takov sovražnega stališča napram sedanji ustavi, ko je modro molčala o potrebi revizije ustave. Na primer lanskot leta za časa vlade Ljube Davidovića. Ta-

kral so bili slovenski klerikalci v vladni večini, ali g. Korošec je imel takrat mnogo nujnejših skrb, kakor je skrb za revizijo ustave. On in njegovi slovenski tovarisi v vlado so smatrali za mnogo nujnele in koristnejše — eksplorativni tako blateni in proklinali centralni zemlji. Pa so ga tudi pošteno eksplorativni, a potrebo revizije so jeli ponovno dokazovati še, ko so bili potisnjeni iz vlade. Ako bi torej intri prisli do kake nove strankarske konstrukcije, ki bi slovensko klerikalci izvlekla iz opozicije, je verjetno, da bi zopet pozabili na svoji revizionistični program. — Povsem točna sodba! — Klerikalci spreminja svoje nazore, kakor jim pač kaže. Včeraj so bili republikanci, danes so monarhisti, intri pa boda zagovarjali, ako jim bo to kaže, tudi boljševska načela. Oni se pač dosledno ravnajo po jezuitskem nauku, da namen posvečuje sredstva. Zato so dosledno sami v svoji nedostnosti in breznačajnosti! Ravnajo

se po onem jezuitskem geslu so na primer še včeraj pošiljali na dno pekla Prešerna, kar ih pa čisto nič ne moti, da bi danes istega Prešerna ne proglašali za odeta ali vsaj za patrona svojega reparativističnega strankinega programa.

= Izozemstvo o naših političnih razmerah. V Odanskem izhajača »Baltische Presse« ima daljši članek vstop St. Radicu v ministrstvo. Članek konstatira: »Program prejšnjega prosvetnega ministra Vukčevića je skupčina odklonila, ker ji je bil prevzeti radikalni, vendar cesar je minister izvajal posledice in odstopil. Zanimivo bo zvesti, ali bo mogel voditi hravtske kmete stranke v svoji vlogi kot prosvetni minister nastopiti z manj demokratičnim načrtom kot njegov prednik, ne da bi izgubil na svoli popularnosti. Toda zdi se, da take težkoče St. Radicu ne delajo skrb, ker dobro ve, da veljajo na Balkanu osebnosti več kot program.« Članek ima najbrže prav.

Io ceni naša družba človeka poedinca in kako kruta se roga birokratizem največji svetnjem človeške duše. Namesto da bi omogočili nesrečnemu Rusu pot do Cagragra, da bi ga napolili in mu dalji jesti, so ga vtaknili pod kluč. Birokratizmu in postavam mora biti zadoščeno, pa naj človek tudi pogine kakor stekel pes Kam jadramo in kakšen bo konec te srčne posuvelost?



Julijska krajina

— Lepa naša domovina, pred sodi: štiri, štiri ugledni gospodje v Ajdovščini so bili nedavno obojeni vsak na 5 dni zapora, ker so pri neki večerni zabavi peljali »Lepo našo domovino.« Proti razsodbi so podali vaskite in vršila se je nova razprava pred tribunalom v Gorici, ki je pa potrljala prvo razsodbo. Pri sedanji fašistični junistrici kaže drugači ni bilo pričakovani.

— Preveč plesov. Po nekaterih krajih Julijske Krajine pliesajo, kakor da bi bile edenčne polne denarja in bi se prebivalci kar kopali v tih. V resnici je povodil na kupe dolgov, revščina in davki so takti, da gospodarji ne vedo več, kako naj ih sploh plačajo. Značilno je, da oblast se podpira in ponekod celo vasilje plesne pridrževanje. Oblast dobi iz njih slveda več, kar je znesek — ako ljudstvo obuboža in pogine, kaj potem? Bo vsaj prostora za Italijane! Vršilo se plesi tudi v »dobrodine namene.« Posobno mnogo jih je bilo letos v Podgradu v Istri. Fašisti so hoteli imeti ples za plešom in postavljajo se pri tem tudi proti življenju pod simponom. Toda mesec, da bo zopet videl to, kar mu je bilo v življenju načrtno, načrtno razdrobljeno, mu ni šla več in glave Ni se je mogel iznenediti. Noč in dan je zrl v duhu rodne ruske stepi, svojo ženo in zapuščeno deco. Hrepenejo po domovini in domačih le prikelipo do vrhuncu in ker ni bilo drugega izhoda, se je odločil za načrtno stvar, ki si jo more človek živeti. Neopazeno se je splazil na lyonskem kolodvoru v Parizu pod wagon simpon — ekspresa. S seboj ni vzel ničesar, ker je obstoja vse njegovo premičino in nepremičino imetje v Pariz iz vrote želje da se povrne v Rusijo. Tudi jestivlji in plesi v življenju je bilo več obstanka in ozadjujev, kjer je živel in hrepel po domovini že sedem let.

Ko se je ustavil v petek simpon-ekspresso na pot iz Pariza za dve minuti v Ralji, je železniški uslužbenec pregledoval klesa in opazil pod wagonom neznanca, ki je ležal iztegnjen med prožinami. Uslužbenec je bil tako presenečen, da v prvem hipo ni vedel, kaj mu je storiti. Ko se je njegovo presenečenje malo poleglo, mu je prišlo na misel, da gre za zagoten zlorčin. Toda tisti hip je dal dežurni uradnik signal za odhod in uslužbenec si ni upal zadržati simpona, ker je dobro vedel, kaj strogi kazens je določena za vsakogar, ki brez tehtnine razloga zaradi načrtni in načrtni mednarodni vlak. Da pa potoliči svojo vest, je že med vožnjo opozoril vlakodvodjo in svoje predstojnike o zagodenem možu pod vlakom. Vsi so napeto pričakovali, da pride na dan načrtni in mednarodni vlak. Tako se je ubog Rus vozil brez voznega listka do naslednje postale.

Prva postaja od Ralja kjer se simpon ustavi, je smedrevska Palanka. Čim se je vlak ustavil, je pianilo vse železniško občino, da načelu z uslužbenec postaje Ralje, k dotičnemu wagonu. Uslužbenec se ni motil. Izpod vagona so potegnili neznanca. Sirok je bil še živ, toda na obrazu se mu je poznalo, koliko je med vožnjo pretrpel. Bil je bled kot zid. Na njem ni bilo nobenih znakov nasilja. Tako so ga prenesli v pisanu službučnega uradnika in ko se je pod vplivom tople pijače zavedel, so ga začeli izpraševati.

Ves izmučen in prezeben je pripovedoval, val zgodbo svojega stranega potovanja in tragedije življenja. Nihče ga ni slišal, da je železniški uslužbenec postaje Ralje, k dotičnemu wagonu. Uslužbenec se ni motil. Izpod vagona so potegnili neznanca. Sirok je bil še živ, toda na obrazu se mu je poznalo, koliko je med vožnjo pretrpel. Bil je bled kot zid. Na njem ni bilo nobenih znakov nasilja. Tako so ga prenesli v pisanu službučnega uradnika in ko se je pod vplivom tople pijače zavedel, so ga začeli izpraševati.

Ves izmučen in prezeben je pripovedoval, val zgodbo svojega stranega potovanja in tragedije življenja. Nihče ga ni slišal, da je železniški uslužbenec postaje Ralje, k dotičnemu wagonu. Uslužbenec se ni motil. Izpod vagona so potegnili neznanca. Sirok je bil še živ, toda na obrazu se mu je poznalo, koliko je med vožnjo pretrpel. Bil je bled kot zid. Na njem ni bilo nobenih znakov nasilja. Tako so ga prenesli v pisanu službučnega uradnika in ko se je pod vplivom tople pijače zavedel, so ga začeli izpraševati.

Danšček je vodil zgodbo v življenju in ga stranom posredoval, da je železniški uslužbenec postaje Ralje, k dotičnemu wagonu. Uslužbenec se ni motil. Izpod vagona so potegnili neznanca. Sirok je bil še živ, toda na obrazu se mu je poznalo, koliko je med vožnjo pretrpel. Bil je bled kot zid. Na njem ni bilo nobenih znakov nasilja. Tako so ga prenesli v pisanu službučnega uradnika in ko se je pod vplivom tople pijače zavedel, so ga začeli izpraševati.

Danšček je vodil zgodbo v življenju in ga stranom posredoval, da je železniški uslužbenec postaje Ralje, k dotičnemu wagonu. Uslužbenec se ni motil. Izpod vagona so potegnili neznanca. Sirok je bil še živ, toda na obrazu se mu je poznalo, koliko je med vožnjo pretrpel. Bil je bled kot zid. Na njem ni bilo nobenih znakov nasilja. Tako so ga prenesli v pisanu službučnega uradnika in ko se je pod vplivom tople pijače zavedel, so ga začeli izpraševati.

Danšček je vodil zgodbo v življenju in ga stranom posredoval, da je železniški uslužbenec postaje Ralje, k dotičnemu wagonu. Uslužbenec se ni motil. Izpod vagona so potegnili neznanca. Sirok je bil še živ, toda na obrazu se mu je poznalo, koliko je med vožnjo pretrpel. Bil je bled kot zid. Na njem ni bilo nobenih znakov nasilja. Tako so ga prenesli v pisanu službučnega uradnika in ko se je pod vplivom tople pijače zavedel, so ga začeli izpraševati.

Danšček je vodil zgodbo v življenju in ga stranom posredoval, da je železniški uslužbenec postaje Ralje, k dotičnemu wagonu. Uslužbenec se ni motil. Izpod vagona so potegnili neznanca. Sirok je bil še živ, toda na obrazu se mu je poznalo, koliko je med vožnjo pretrpel. Bil je bled kot zid. Na njem ni bilo nobenih znakov nasilja. Tako so ga prenesli v pisanu službučnega uradnika in ko se je pod vplivom tople pijače zavedel, so ga začeli izpraševati.

Danšček je vodil zgodbo v življenju in ga stranom posredoval, da je železniški uslužbenec postaje Ralje, k dotičnemu wagonu. Uslužbenec se ni motil. Izpod vagona so potegnili neznanca. Sirok je bil še živ, toda na obrazu se mu je poznalo, koliko je med vožnjo pretrpel. Bil je bled kot zid. Na njem ni bilo nobenih znakov nasilja. Tako so ga prenesli v pisanu službučnega uradnika in ko se je pod vplivom tople pijače zavedel, so ga začeli izpraševati.

Danšček je vodil zgodbo v življenju in ga stranom posredoval, da je železniški uslužbenec postaje Ralje, k dotičnemu wagonu. Uslužbenec se ni motil. Izpod vagona so potegnili neznanca. Sirok je bil še živ, toda na obrazu se mu je poznalo, koliko je med vožnjo pretrpel. Bil je bled kot zid. Na njem ni bilo nobenih znakov nasilja. Tako so ga prenesli v pisanu službučnega uradnika in ko se je pod vplivom tople pijače zavedel, so ga začeli izpraševati.

Danšček je vodil zgodbo v življenju in ga stranom posredoval, da je železniški uslužbenec postaje Ralje

